

**VYVNÁLEZ JE
NEJDŮLEŽITĚJŠÍM
PRODUKTEM
LIDSKÉHO
MOZKU.**

TESLA JE...

- **Tesla** je jednotka magnetické indukce. Přesně jeden tesla je velká magnetická indukce v homogenním magnetickém poli, při níž je v ploše o obsahu jeden metr čtvereční, umístěné kolmo ke směru indukčních čar, magnetický tok 1 weber.
- **Tesla** je americká automobilka navrhující, vyrábějící a prodávající elektromobily. Společnost SpaceX vynesla 6. února 2018 ve 21:45 středoevropského času do vesmíru první model svého elektromobilu Tesla.
- **Tesla** je bývalý československý koncern, který sdružoval desítky jednotlivých národních podniků. Na skutečnost, že Tesla neodkazuje ke jménu srbochorvatského vynálezce, ale je zkratkou slov TĚchnika SLAboproud, byl kladen důraz zejména poté, co se titovská Jugoslávie stala ideovým nepřítelem celého východního bloku. Za světově neznámější výrobek TESLA lze považovat malý stolní rozhlasový přijímač Tesla 308U Talisman a kotoučový magnetofon Sonet Duo.
- **Tesla** je slovo mající kořeny v praindoevropštině, vzniklo spojením kořene [tetk] sekati a přípony –[slo], označující nástroj.
- **Tesla** je temný, 29 km veliký uhlíčitý asteroid typu C nacházející se v hlavním pásu planetek mezi oběžnými drahami Marsu a Jupitera. Asteroid nese označení 2244.
- **Tesla** je téměř dokonale kulovitý lunární kráter na odvrácené straně Měsíce. Jeho hloubka není známa. Průměr ano – 43 km.
- **Tesla** je v názvu přesně 128 chorvatských ulic.
- **Tesla** je zaniklá záhřebská spořitelna specializující se na poskytování širokého spektra spořicíh produktů a půjček, od 30. března 2018 v úpadku.
- **Tesla** je jméno malé americké obce v Západní Virginii. V její blízkosti najdeme unikátní jednotřídku z roku 1889, délka budovy je 7 metrů.
- **Tesla** je kalifornská rocková kapela do roku 1982 vystupující pod názvem City Kid, která se na radu svého produkčního přejmenovala. Tesla věnovala Teslovi jedno celé album.

JAKUB MAKSYMOW TESLA

PREMIÉRA
14. 6. 2021
V DIVADLE
KOMEDIE

SCÉNÁŘ A REŽIE
DRAMATURGIE
SCÉNA A KOSTÝMY
HUDBA

JAKUB MAKSYMOW
KAREL KRATOCHVÍL
OLGA ZIĘBIŃSKA
LAZAR NOVKOW

TVORBA VIDEÍ
MULTIMEDIÁLNÍ
SPOLUPRÁCE
HUDEBNÍ SPOLUPRÁCE
VÝROBA TESLOVÝCH
TRANSFORMÁTORŮ

ONDŘEJ NUSLAUER

DOMINIK MIGAČ
DRAGAN LIMPIJEVIĆ

RADEK LEHKÝ

OBSAZENÍ

KARIN VÁPENÍČKOVÁ
BÍLÍKOVÁ
ŠTĚPÁN LUSTYK
MILAN VEDRAL

I INSPICE   SEBASTIAN BLAŽEK

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažerka provozu Martina Čacká. Technika, světla a zvuk pod vedením Roberta Štěpánka. Garderoba Gabriela Vodrážková. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Fotograf inscenace Patrik Borecký. Výroba dekorace Petr Vaňáč / CENTRUM REKLAMY s.r.o.

NIKOLA TESLA

Byl vynálezce, fyzik a konstruktér elektrických strojů, zařízení a přístrojů srbského původu, dlouhodobě žijící v Americe. Narodil se 10. července 1856 v malé vesničce Smiljan na území dnešního Chorvatska. Zemřel osamělý 7. ledna 1943 v hotelovém pokoji v New Yorku.

Obdržel desítky diplomů a uznání, například v roce 1937 získal od prezidenta Edvarda Beneše Řád bílého lva a o rok dříve čestný doktorát věd ČVUT. Se svým rivalem T. A. Edisonem byli roku 1915 navrženi na společnou Nobelovu cenu za fyziku, udělena jim však nebyla.

Nechal si patentovat více než 250 vynálezů, mimo jiné byl autorem rádia či elektromotoru. Jeho práce formovaly základ moderních systémů na vícefázový střídavý proud. Po předvedení bezdrátové telekomunikace v roce 1893 a po vítězství v tzv. válce proudů proti Edisonovi byl všeobecně respektován jako nejvýznamnější americký fyzik a inženýr. Jeho práce daly základ moderní elektrotechnice a mnoho jeho objevů mělo zásadní význam pro budoucnost.

Přestože byl Tesla velmi plodný vynálezce, neměl výraznější podnikatelské schopnosti či ambice a často se kvůli svým experimentům a projektům zadlužoval. Měl také potíže s uznáváním svých patentů, přičemž se dostával do konfliktů s jinými vynálezci a podnikateli, především s Edisonem a s M. G. Marconim. Později se zabýval vizionářskými a v důsledku potenciálně převratnými, ale podle jeho sponzorů (především J. P. Morgana) málo výdělečnými projekty. Kvůli všem těmto faktorům se dostal do finančních problémů, uchýlil se do ústraní a zemřel poměrně chudý a zapomenutý.

Teslovy spisy a poznámky po jeho smrti zabavila FBI, protože se obávala, že vynalezl také „paprsky smrti“ a záhadnou ničivou zbraň. Nikola Tesla byl však filantrop, dbal o životní prostředí a v pozdějším věku se stal vegetariánem, nesnášel násilí. Bývá označován za génia, vizionáře a zároveň podivína. Posud'te sami: byl zrozen o půlnoci za bouře, spal maximálně tři hodiny denně, celý život si držel stejnou váhu, věřil v magii čísel (především ve šťastnou trojku), nesnášel lidský dotek a vlasy, bál se perel, měl strach z bakterií, neměl žádný milostný vztah, ale miloval holuby.

POHLED PRVNÍ

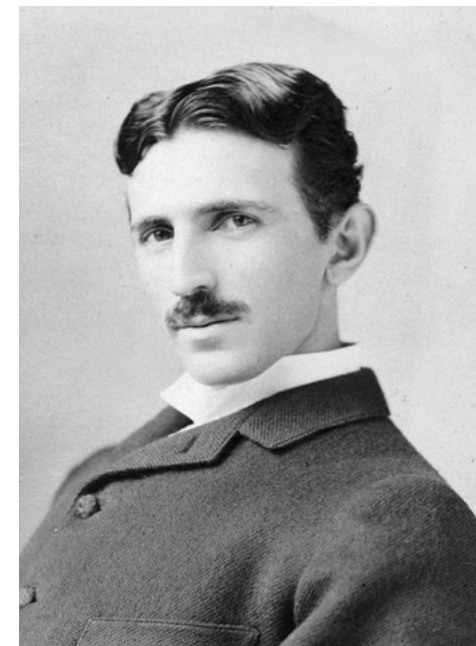
Se jménem Tesla jsem se poprvé setkala, když mi bylo 9 let. Vybavuji si ten okamžik velmi jasně, celý můj život se obrátil vzhůru nohama. Dědeček měl na půdě malého domku v Podještědí starou truhlu a v ní spoustu tajemných knih. Ráda jsem jimi listovala, dodnes miluji vůni zašlého papíru. Osahané hřbety a ušlechtilé vazby ve mně vzbuzují pocit jistoty a bezpečí. A tak se mi jednoho dne dostala do malých dětských rukou i kniha, na jejíž obálce jsem uviděla jeho. Ten pohled mě uhranul. Ihned jsem se do něj zamilovala, i když jsem tehdy ještě daleka nevěděla, co slovo láska znamená... Dlouho jsem se na jeho portrét dívala, a třebaže šlo o pouhý papír, měla jsem pocit, jako by očima sledoval přímo mě. Jen mě. Vítal, zval mne a jako by promlouval: *My se ještě neznáme, já jsem Nikola. A jak říkáš tobě?*

Hned jsem si začala knihou listovat, ale byla jsem zklamaná. Nebyl v něm už žádný další portrét, jen celá řada nesrozumitelných technologických výkresů a fyzikálních vzorečků. Zprvu jsem tuto svou známost tajila, trochu jsem se za svůj cit styděla. Ale velmi brzy jsem se začala na jméno vynálezce ptát dědečka. A ten mi vypravoval.

O malém Teslovi, který se, stejně jako já, narodil na vesnici. Jeho otec tam působil jako duchovní srbské pravoslavné církve. Nikola byl nejmladší z dětí, měl tři sestry a jednoho bratra, který ovšem tragicky zahynul pádem z koně. Vzpomínám si na slzy, které se mi draly do očí, když mi dědeček o smutném konci Daneho vyprávěl. Nikola ho velmi miloval, snažil se mu vyrovnat, byl jeho vzorem a najednou... byl pryč. Celý život si smrt bratra vyčítal a snažil se rodičům jeho ztrátu vynahradit. Dědeček mi vypravoval, jak si Tesla kvůli této tragédii odříkal zábavu a všechny dětské radosti. Jak jsem ale později pochopila, tato sebekázeň jej naučila soustředění a rozvoji mysli.

Když je mi těžce, vzpomenu si na malého Teslu a jeho smutek. A hlavně na způsob, jakým ho překonal. Jeho únikem se v dětství stala novela *Abafi, syn Agúv*, maďarského spisovatele Miklose Josika. Vypráví o rytíři, který „se dokáže opanovati“ a vlastní vůlí povznese se nad neřesti, nad „surové, smyslné radosti jako pitky, lov a pranice“. Často si opakuji Teslova slova: *„Až do věku osmi let byla má osobnost slabá a váhavá. Ale četba této knihy ve mně probudila spící síly vůle a já se začal cvičit v sebeovládání. Zpočátku má předsevzetí tála jako dubnový sníh, ale po nějakém čase jsem přemohl svou slabost a pocítil uspokojení, které jsem do té doby neznal – dělat to, po čem prahnu.“*

Portrét Nikoly Tesly (Napoleon Sarony, kolem roku 1890)

POHLED DRUHÝ

Nevím to jistě, ale poprvé jsem jméno Teslovo uslyšel asi na hodině fyziky na gymnáziu.

Nejprve jsem mu nevěnoval větší pozornost, mnohem víc mě oslovoval jeho konkurent Edison. Teprve časem mi začalo docházet, že Thomas Alva Teslovi nesahal ani po kotníky, stejně tak Marconi a další vynálezci té doby, kteří byli možná šikovnější ve vyjednávání patentů, ale všichni se opírali o to, co vymyslel Tesla. Oficiálně je podepsán pod více než 300 patenty, ale mnohé jeho vynálezy zůstaly bohužel bez právní ochrany, takže si je mohl přivlastnit kdokdo.

Mezi Teslovy nejvýznamnější objevy patří samozřejmě asynchronní motor a celý systém třífázového střídavého proudu, vynalezl ovšem také vodní turbínu, zkoumal bezdrátovou komunikaci, navrhl systém, který předjímal zavedení internetu, projektoval radar, rádiem řízené střely a letadla, vznášedla, přístroje na výrobu ozonu.

Mezi mé nejoblíbenější patří ale Teslova cívka. Ve volném čase se věnují jejich konstrukci. Jde vlastně o vysokofrekvenční transformátor, který pracuje na rezonančním principu, a proto je třeba ladit jeho obvody pro dosažení nejlepšího výkonu. Je tvořen dvěma sousými vzduchovými cívkami s různým počtem závitů. Zdrojem primárního vysokofrekvenčního napětí je tlumený jiskrový oscilátor (na principu jiskřičky), napájený např. z vysokonapětového transformátoru. Na sekundární cívice se běžně dosahuje napětí stovek kilovoltů až jednotek megavoltů (MV), podle stavby transformátoru, jeho uspořádání, vyladění a zdroje primárního napětí.

Zařízení způsobuje širokopásmové rušení rádiových vln, elektromagnetické vyzařování, které může poškodit elektronické přístroje nebo paměťová média. V jiskřičce, jak možná ucítíte, vzniká ozón. Ten může u astmatiků vyvolat záchvat, přízemní ozón působí problém taky

některým nižším rasám psů. Při jiskření vznikají i oxidy dusíku a další plyny, takže cívka by se měla používat jen v dobře větraných prostorech. Jiskřičky vyzařuje i UV záření.

Primární obvod Teslova transformátoru (kondenzátor a cívka s malým, nastavitelným počtem závitů) je periodicky nabíjen Ruhmkorffovým transformátorem (řádově desítky kV) a vybíjen přeskokem jiskry v jiskřičce. V obvodu vzniká sled tlumených elektrických kmitů vysoké frekvence.

Uvnitř primární cívký je sekundární cívka s velkým počtem závitů a s vlastní kapacitou. Změnou indukčnosti v primárním obvodu lze dosáhnout rezonance (stejná frekvence) elektromagnetického kmitání v primárním obvodu a elektromagnetického kmitání sekundární cívký.

Napětí indukované na sekundární cívice je tak vysoké, že na jejich koncích vzniká silný trsovitý výboj (sršení). Protože sekundární cívka tvoří otevřený kmitavý obvod, působí jako dipól (anténa), ze kterého se šíří elektromagnetické vlnění vysoké frekvence.

Cílem je, aby kmitočty cívek byly shodné, tedy aby oba obvody byly na sebe naladěny. Pak dochází k optimálnímu přenosu výkonu na sekundární část obvodu a konečné napětí na jeho zakončení je velmi vysoké.

Možná se ptáte, jak je možné, že když se přiblížíte zářivkou k sekundární cívice, aniž se jí dotknete, zářivka se rozsvítí. Vysvětlení je jednoduché. Příčinou rozsvícení je silné vysokofrekvenční elektromagnetické pole (elektrická složka), které vyvolá ionizaci par rtuti v trubici zářivky a vzniklé ionty a elektrony urychluje tak, že naráží na stěny zářivky pokryté luminoforem. Nárazy částic na stěnu vyvolají viditelné záření.

Teslův transformátor zároveň generuje vysoké napětí v řádu tisíců voltů. Je třeba vždy dbát opatrnosti při práci se zařízením.

POHLED TŘETÍ

Moje cesta byla trnitá, se jménem Teslovým jsem se setkal teprve nedávno. A jsem za to velmi vděčný. Komu? To je vlastně jedno, jak dokazuje tento jeho výrok o víře, kterým si mne získal:

„Náboženská dogmata již nejsou přijímána ve svém ortodoxním významu, ale každý jednotlivec má potřebu věřit v jakýsi druh vyšší moci. Všichni musíme mít ideál, aby řídil naše chování a uspokojil nás, avšak ten není hmotný, bez ohledu na to, zda je vírou, uměním, vědou nebo čímkoli jiným. Je pouze důležité, aby působil jako nehmotná síla. Je nezbytný pro pokojnou existenci lidstva jako celku, aby mohlo převládnout toto všeobecné pochopení.“

Nikola Tesla je pro mě především vizionář, nepochopený snílek i filozof. Jeho paralely mezi fungováním fyzikálních zákonů a lidskou existencí jsou fascinující:

„Ačkoli možná nikdy nebudeme schopni pochopit lidský život, víme určitě, že je to pohyb, ať je jeho povaha jakákoli. Existence pohybu v sobě nevyhnutelně zahrnuje těleso, které se pohybuje, a hybnou sílu. Proto všude tam, kde je život, je i hmota uváděná do pohybu silou. Každá hmota má setrvačnost, každá síla má tendenci trvat. Vzhledem k této obecné vlastnosti a podmínce každé těleso, ať je v klidu, nebo v pohybu, má sklon zůstat ve stejném stavu a síla, kdekoli se projeví, a ať je její příčinou cokoli, vytváří ekvivalentní opačnou sílu. Z toho absolutně nutně vyplývá, že každý pohyb v přírodě musí být rytmický. Je obsažen ve všem, co si dokážeme představit – v pohybu planet, v přílivu a odlivu, v ozvěně, v pohybu kyvadla, v oscilacích elektrického proudu a v nekonečně proměnlivém fenoménu organického života. Nesvědčí o tom i celý lidský život? Narození, růst, stárnutí a smrt jednotlivce, rodiny, rasy nebo národa: co jiného je to než rytmus? Všechny manifestace života, dokonce i v těch nejspletitějších formách, jakkoli komplikované a nevyzpytatelné, jsou jenom pohybem, který podléhá stejným obecným zákonům, jimiž se řídí fyzikální vesmír.“

V Teslových textech nacházím odpověď na celou řadu otázek běžného života:

- 1) Vynález se zrodí, až budeš sám. Genialita vyžaduje samotu.**
- 2) Až přetvoříš své přirozené sklony ve vášnivou touhu, budeš se ke svému cíli blížit v sedmimílových botách.**
- 3) Instinkt je cosi, co přesahuje tvé znalosti. Nepochybně máme v mozku určitá jemnější vlákna, která nám umožňují najít pravdu, když naše logické myšlení selže.**
- 4) Klíčem k úspěchu je trpělivost. Všichni chtějí hned ověřit svůj první nápad; a výsledkem je, že spotřebují spoustu peněz a materiálu, aby nakonec zjistili, že se vydali špatným směrem. Všichni děláme chyby. Je lepší je dělat, než začneš pracovat. Můžeš dosáhnout čehokoli, pokud si to umíš představit.**
- 5) Lidé přeceňují význam peněz. Budoucnost bude hodnotit každého člověka podle díla, které po sobě zanechá.**

Typickým příkladem vynálezu, který stále čeká na zrealizování, je bezdrátový přenos energie. Je pochopitelné, že velkým energetickým společností za Teslova života ani dnes není po chuti představa bezplatné elektřiny pro každého kdekoli na světě. Ale přesně tak to Tesla zamýšlel:

„Praktické uskutečnění mého vynálezu by znamenalo, že energie by byla dostupná pro využití člověkem v kterémkoli místě na zemi, ne v malých množstvích, ale v množství prakticky neomezeném, z vodopádů. Export energie by se potom stal hlavním zdrojem příjmů pro mnoho šťastně položených zemí, jako jsou Spojené státy, Kanada, Střední a Jižní Amerika, Švýcarsko a Švédsko. Člověk se může usídlit kdekoli, obdělávat a zavlažovat půdu s malým úsilím a přeměnit vyprahlé pouště v zahrady, a tak může být celá zeměkoule přeměněna a stát se vhodnějším příbytkem pro lidstvo. Je vysoce pravděpodobné, pokud jsou na Marsu inteligentní bytosti, že již dávno tuto myšlenku realizovaly, což by vysvětlovalo změny na jeho povrchu, kterých si všimli astronomové. Atmosféra na této planetě, která má mnohem nižší hustotu, než je na Zemi, by jim umožnila tento úkol uskutečnit mnohem snadněji.

Je pravděpodobné, že brzy budeme mít samohybné tepelné motory schopné čerpat rozumná množství energie z okolního média. Je zde také možnost – ačkoli malá – že budeme schopni získávat elektrickou energii přímo ze Slunce. Bylo by to možné v případě, že Maxwellova teorie, podle níž ze Slunce emanují elektrické vibrace všech frekvencí, je pravdivá. Tuto věc dosud zkoumám. Sir William Crookes svým překrásným vynálezem, známým jako ‚radiometr‘, ukázal, že paprsky mohou mít mechanické účinky, a tento efekt může vést k důležitým objevům, jak využívat sluneční paprsky novým způsobem. Mohou být otevřeny další zdroje energie a objeveny nové metody získávání energie ze Slunce, ale žádný z těchto nebo podobných úspěchů se nemůže vyrovnat důležitosti přenosu energie na jakoukoli vzdálenost přírodním médiem. Neznám žádný technický pokrok, který by byl schopen sjednotit různé elementy lidstva účinněji než tento, nebo který by více zvyšoval lidskou energii. Byl by nejlepším prostředkem ke zvyšování síly urychlujícím lidskou hmotu. Pouhý morální vliv takové radikální změny směru by byl nevyčíslitelný. Na druhé straně, pokud v kterémkoli bodě na Zemi budeme moci získávat omezené množství energie z okolního média pomocí samohybného tepelného motoru, podmínky zůstanou stejné jako předtím. Lidský výkon se zvýší, ale lidé budou stejní cizinci jako dosud.

Tuším, že ten, kdo není na tyto výsledky, které se mi zdají jednoduché a samozřejmé, připraven, je bude považovat za velmi vzdálené praktické aplikaci. Taková rezervovanost, a dokonce opozice některých lidí je užitečným a nezbytným prvkem lidského pokroku, stejně jako rychlá vnímavost a nadšení druhých. A tak hmota, která nejdříve síle odporuje, když je dána do pohybu, přidá do systému energii. Cílem vědce nejsou okamžité výsledky. Neočekává, že jeho pokrokové myšlenky budou ihned přijaty. Jeho práce je jako práce sadaře – pro budoucnost. Jeho povinností je položit základy pro ty, kteří přijdou, a ukazovat cestu.“

Zaznamenal Karel Kratochvíl

Teslova Wardenclyffská věž měla umožnit bezdrátový přenos elektřiny (autor neznámý, 1904)

TVŮRCI

JAKUB MAKSYMOW AUTOR SCÉNÁŘE, REŽISÉR

Režisér na volné noze, příležitostný dramaturg, performer a Talent roku 2020 v Cenách divadelní kritiky. Jeho doménou je moderní loutkové divadlo a divadlo objektů, jemuž se věnuje i teoreticky v rámci svého doktorského výzkumu na KALD DAMU. Poprvé na sebe výrazněji upozornil loutkovou road-movie *Tisíc tuctů* na motivy povídek Jacka Londona, která získala několik ocenění na festivalech u nás i v zahraničí. V současnosti pravidelně spolupracuje v tandemu se scénografkou Olgou Ziębińską s kladenským Divadlem Lampion a několika dalšími v České republice, na Slovensku a v Srbsku. Nepravděpodobně se věnuje svému nezávislému souboru Plata Company. S několika jeho zakládajícími členy, Štěpánem Lustykem, Milanem Vedralem a Dominikem Migačem, spolupracuje i na projektu *Tesla*.

KAREL KRATOCHVÍL DRAMATURGIE

Absolvent KALD DAMU se věnuje kromě herecké tvorby pro děti v divadle Minor také režijní a autorské tvorbě ve vlastním divadle Krutý krtek. Za toto působení byl v roce 2018 oceněn poctou festivalu ...příští vlna/next wave..., který ocenil v roce 2020 i jeho roli dramaturga festivalu Art Parking. Pracuje také jako programový vedoucí kulturního centra Vozovna na Žižkově. Jako dramaturg, režisér a scenárista v minulosti spolupracoval s producentskou jednotkou DAMÚZA, duem Bratři v tricku nebo organizacemi Díky, že můžem, Post Bellum, ČRo a ČT.

OLGA ZIĘBIŃSKA SCÉNOGRAFIE

V současnosti doktorandka oboru Alternativní a loutkové tvorby DAMU. S režisérem Martinem Tichým připravila ve Slezském

divadle Opava *Královnu Koloběžku První* (2019), ale většinu inscenací vytvořila ve spolupráci s Jakubem Maksymowem. V kladenském Divadle Lampion to byly *Mysi patří do nebe* a *Stín kapradiny*. Spolu s hudebním skladatelem Lazarem Novkovem vytvořili také inscenace *Chronoskřítkové* v Bratislavském bábkovém divadle a *Bambi* v srbském Pozorišti za decu v Kragujevaci. Olga je také členem polského uskupení Heartbeats, které se věnuje tvorbě hudebně-výtvarných intervencí, z nichž za všechny lze jmenovat putovní *Muzeum lásky* Haliny Poświatowske.

LAZAR NOVKOV HUDBA

Skladatel a interpret, který se narodil, vystudoval a nyní žije a působí v srbském městě Novi Sad. Jako akordeonista a klavésista vystupuje s celou řadou hudebních uskupení, mezi nejvýraznější z nich patří jeho instrumentální post-jazzové těleso Frame Orchestra, které založil roku 2010. S tímto uskupením, hrajícím jeho autorskou hudbu, nahrál tři alba a procestoval Evropu. Věnuje se také tvorbě scénické hudby. Spolupracoval s řadou divadel na území bývalé Jugoslávie a na Slovensku. S Jakubem Maksymowem se poprvé potkali během zkoušení oceňované inscenace *Na vukovom tragu*. Inscenace *Tesla* je jejich čtvrtou spoluprací.

ONDŘEJ NUSLAUER TVORBA VIDEÍ

Absolvent filmové vědy na FF UK a v současné době student závěrečného ročníku Katedry stříhové skladby na FAMU. Kromě stříhové skladby pro nejrůznější projekty se zabývá i autorskou filmovou tvorbou. Jeho hraný snímek *Modrá četa* (2018) byl promítán na několika evropských festivalech. Divadlo vnímá jako další zdroj inspirace, ojedinelou formu vytváření imaginativních světů a rozmanitých narativů.

DOMINIK MIGAČ MULTIMEDIÁLNÍ SPOLUPRÁCE

Experimentátor na poli divadla objektů a nových technologií. Vystudoval herectví na KALD DAMU a v současnosti působí jako herec v angažmá v kladenském Divadle Lampion, nicméně jeho přesahy do scénografie, režie a multimédií jsou nepřehlédnutelné. Jako všestranný tvůrce na sebe upozornil výtvarným loutkovým divadlem pro jednoho diváka *MikroSputnik* či betonovou miniaturou *Prefaby*, za níž společně s Jakubem Maksymovem získali cenu Divadelních novin. *Tesla* je již šestým projektem, na kterém spolupracují.

RADEK LEHKÝ TECHNOLOGICKÁ SPOLUPRÁCE

Konstruktér transformátorů použitých v inscenaci pod značkou blesky.eu pořádá eventy na zakázku. Blesky pouští na maturitních plesech, oslavách narozenin, ale spolupracuje také se zábavními a vzdělávacími parky a institucemi po celé republice. Je pravidelným účastníkem setkání Teslathon.

HERCI

KARIN VÁPENIČKOVÁ BÍLÍKOVÁ

Studentku magisterského programu KALD DAMU jste mohli ještě s příjmením Vápeníčková vidět v inscenaci *Kabaret Krás*, vytvořené na míru pro stan Obludária, která se hrála na festivalu Aréna bratří Formanů 2019, nebo v loutkové inscenaci *Krásná Vasilisa*. Společně se studenty DAMU vytvořili v režii Emila Rothermela projekt *Heimatschuss aneb Moje děda, tvoje děda* v prostoru NoD, pod Louisem Traorem uvedli zvukovou performance *Alef tajný a zdánlivý*, která byla zařazena do Art's Birthday na Českém rozhlase. Účinkovala také v inscenaci *Kouzelná země* v režii Jana Mikuláška na prknech Stavovského divadla.

ŠTĚPÁN LUSTYK

Katedru Alternativního a loutkového divadla absolvoval v roce 2018 mimo jiné inscenací *Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2020* v režii Petra Erbesa a Borise Jedináka. Na jevišti Komédie ho můžete vidět také ve *Vladaři* Anny Klimešové, která byla za tento počin nominována na Cenu divadelní kritiky a získala cenu na festivalu Fast Forward v Drážďanech. Štěpán hostuje v Divadle Na zábradlí, kde s Adamem Svozilem a Kristýnou Jankovcovou nastudoval *Krátké rozhovory s odpornými muži* a inscenaci *Kyjem po kebuli aneb Zpráva o dobrovolné smrti jednoho z diváků* (režie Petr Erbes a Boris Jedinák). Loutkářskému umění se kromě spolupráce s uskupením vi.TVOR věnuje také v divadle Minor, kde hraje v inscenacích *Nanuk* (režie Anna Klimešová) a *Zachraňte číslo 6* (režie Petr Erbes, Boris Jedinák).

MILAN VEDRAL

DAMU studoval ve stejném ročníku jako Štěpán Lustyk, rovněž absolvoval v roce 2018 inscenací *Prodaná nevěsta na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2020* (režie Petr Erbes a Boris Jedinák) a v Komedii ho také můžete vidět ve *Vladaři*. Předtím účinkoval v *Kupci benátském* umělecké skupiny OLDstars v režii Martina Satoranského. Hostuje v Divadle Na zábradlí v inscenaci *Kyjem po kebuli aneb Zpráva o dobrovolné smrti jednoho z diváků*. Milan jako loutkoherec spolupracuje s uskupením vi.TVOR, například v inscenaci *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*.

ČTĚTE!

ČASOPIS MĚSTSKÝCH DIVADEL
PRAŽSKÝCH NEJEN O DIVADLE.

STAŇTE SE ODBĚRATELI A ČASOPIS VÁM
V PŘEDSTIHU POŠLEME PŘÍMO NA VÁŠ E-MAIL!
K ODBĚRU SE PŘIHLAŠUJTE A ČTĚTE ONLINE NA
WWW.MESTSKADIVADLAPRAZSKA.CZ.
V TIŠTĚNÉ PODOBĚ K DOSTÁNÍ V DIVADLECH
ABC, KOMEDIE A ROKOKO.

MODERNÍ DIVADLO

JAKUB MAKSYMOW
TESLA

Pátá premiéra sezony 2020/21.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Příbyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravil Karel Kratochvíl (spolupracovali Jakub Maksymow a Lenka Dombrovská).

Grafická úprava Riana Št'áhlavská.

Městská divadla pražská jsou vybavena bezdrátovými mikrofony a zařízením Sennheiser od společnosti PANTER s. r. o.

Při přípravě inscenace a programu byly použity ukázky těchto děl, které vám doporučujeme ke studiu:

JOSIK, Miklos: *Abafi, syn Agúv*, přeložil Václav Pok Poděbradský, nakladatel Alois Hynek, 1883

KENT, David J.: *Tesla*, přeložil Radomír Beneš, nakladatelství Jota, 2017

RATZLAFF, J. T.: *Tesla said* (kolekce článků, výstřižků, proslůvů, dopisů), Tesla Book Company, California, 1984

SEIFER, Marc J.: *Nikola Tesla (vizionář, génius, čaroděj)*, přeložil Aleš Drobek, nakladatelství Triton, 2007

TESLA, Nikola: *My Inventions*, články napsané mezi roky 1917 a 1919 pro americký časopis *Electrical Experimenter*

TESLA, Nikola: *The Problem of Increasing Human Energy: With Special Reference to the Harnessing of the Sun's Energy*, futuristický esej napsaný roku 1900 pro americký časopis *Century*

PIŠŤALO, Vladimír: *Tesla*, přeložila Pavla Horáková, nakladatelství Luka Praha, 2012

Děkujeme:

Josefu Kortanovi z IIM za multimediální supervizi, Jakubu Hyblerovi z IIM za multimediální supervizi, Martinu Novákovi z dílen MDK za technické konzultace, Ladislavu Štěrbovi za tvorbu zvukového záznamu a všem donátorům Tesla spotřebičů.

bnt attorneys
in CEE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

KOMEDIE MĚSTSKÁ
DIVADLA PRAŽSKÁ
ROKOKOABC